

Vennesla kommune

Kommunal planstrategi for Vennesla 2020-2023

Vedtatt i plan- og økonomiutvalget om offentlig høring	25.08.2020
Høringsperiode	28.08.2020 – 01.10.2020
Vedtatt i kommunestyret	05.11.2020

INNHOOLD

1. Bakgrunn for kommunal planstrategi	3
1.1 Innledning	3
1.2 Formål med planstrategien	3
2. Planstatus og planevaluering	5
2.1 Plansystemet i kommunen	5
3. Overordnede føringer	7
3.1 Nasjonale føringer	7
3.2 Regionale føringer	8
3.3 Interkommunalt/regionalt samarbeid	9
3.4 Interkommunale selskaper	10
4. Utviklingstrekk og utfordringer for Vennesla	10
4.1 Folkehelsearbeidet og kommunal planstrategi	10
4.2 Hovedutfordringer satt i kommuneplanens samfunnsdel	10
4.3 Kommunens fokusområder i kommuneplanens handlingsdel	10
4.4 Vennesla i det globale utfordringsbilde	11
4.5 Lokalt utfordringsbilde	12
5. Vurdering og prioritering av planbehovet	14
5.1 Kriterier for prioritering av planoppgaver	14
5.2 Kommuneplanens samfunnsdel	14
5.3 Kommuneplanens arealdel	15
6. Prioriterte planoppgaver 2020-2023	16
6.1 Nye planer/planer til revisjon i planstrategiperioden	16
Vedlegg	18
Vedlegg 1. Innmeldte planer – ikke prioritert	19
Vedlegg 2. Oversikt over gjeldende planer uten revisjonsbehov	19
Vedlegg 3. Oversikt over diverse normer/strategier/etc.	19

1. Bakgrunn for kommunal planstrategi

1.1 Innledning

Kommunal planstrategi er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordnet nivå i kommunestyreperioden, jf. plan- og bygningsloven (pbl) § 10-1.

Gjennom planstrategien skal kommunestyret prioritere planoppgavene de fire neste årene. Planstrategien er ikke en plan, men et overordnet dokument som sammenstiller kommunes utfordringsbilde og oppsummere planbehov for å møte utfordringene. Planstrategien kan kalles «en plan for planleggingen».

Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Planstrategien har ingen rettsvirkning og er ikke formelt bindende for kommunen. Den kan revideres etter behov innenfor valgperioden. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres.

Kommunen skal ta hensyn til nasjonale og regionale føringer i arbeidet og innhente synspunkter fra nabokommuner og statlige og regionale organer. Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategier og planer. De nyeste forventningene ble vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019. Her presiseres kommunens økte handlingsrom, og ansvar for å sikre nasjonale og regionale interesser i planleggingen. FNs 17 bærekraftsmål skal følges opp, hvor kommuner vil være nøkkelaktører for å realisere målene.

Til arbeidet med planstrategien er det utarbeidet et dokument som viser kommunens utfordringsbilde. Planstrategien skal være tilpasset kommunens behov og situasjon ut ifra utfordringsbilde. Utfordringsbilde ligger til grunn for prioritering av planoppgavene, både i forhold til behovet for revisjon av kommuneplanen og kommunens øvrige planlegging.

1.2 Formål med planstrategien

Planstrategiarbeidet skal være tilpasset kommunenes behov og situasjon, hvor fokus er planbehovet både i forhold til behovet for revisjon av kommuneplanen, og kommunens øvrige planlegging, enten dette er planer som følger plan- og bygningsloven eller tema og sektorplaner.

Ifølge miljøverndepartementets veileder bør strategien inneholde:

- Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø.
- Drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi (prinsipper for romlig utvikling, både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder).

- Vurdering av sektorenes planbehov.
- Vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Kommunens virksomhet er stor og omfatter mange sider ved folks hverdag. I gjeldende kommuneplan er det valgt å fokusere på følgende hovedutfordringer:

- **Levekår:**
 - likeverd/likestilling/kompetanse/utdanning/oppvekstvilkår/folkehelse.
- **Utvikling:**
 - befolknings-/næringsutvikling.

Gjennom kommuneplanen er det synliggjort hvordan gjennom kommunens ulike roller innen samfunnsutvikling, oppvekst, helse og omsorg, arbeidsgiver, ressursforvalter og forvaltningsorgan, gjennom fastsatte mål og strategier kan møte hovedutfordringene, og forhåpentligvis vil kunne gjøre kommunen enda bedre på satsningsområdene.

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunens utfordringsbilde og den kommunale planstrategien vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov, slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene.

2. Planstatus og planevaluering

2.1 Plansystemet i kommunen

Et godt plansystem er viktig for å sikre gjennomføring av vedtatte målsettinger. Noen planer skal trekke opp overordnede målsettinger og strategier, mens andre planer skal vise hvordan målsettingene kan nås. Gjennom handlings- og økonomiplanen tildeles årlig ressurser for gjennomføring. Kommuneplanen skal være den omfattende og sektorovergripende planen som inkluderer hele kommunens virksomhet. I midlertidig vil det innenfor en del fagområder være behov for egne planer. Det er to hovedgrunner til dette:

- Behov for styringsverktøy og en prioriteringshjelp.
- Behov for planer som går i dybden og utvikler fagområder.

Ideelt sett bør kommunen ha så få planer som mulig. Hvis kommunen har for mange planer, bidrar det til en svekking av kommuneplanen som styringsdokument. I tillegg reduserer det oversiktligheten i kommunen. Det er bedre med få, mer omfattende planer enn mange små planer. En kan i tilfeller slå planer sammen.

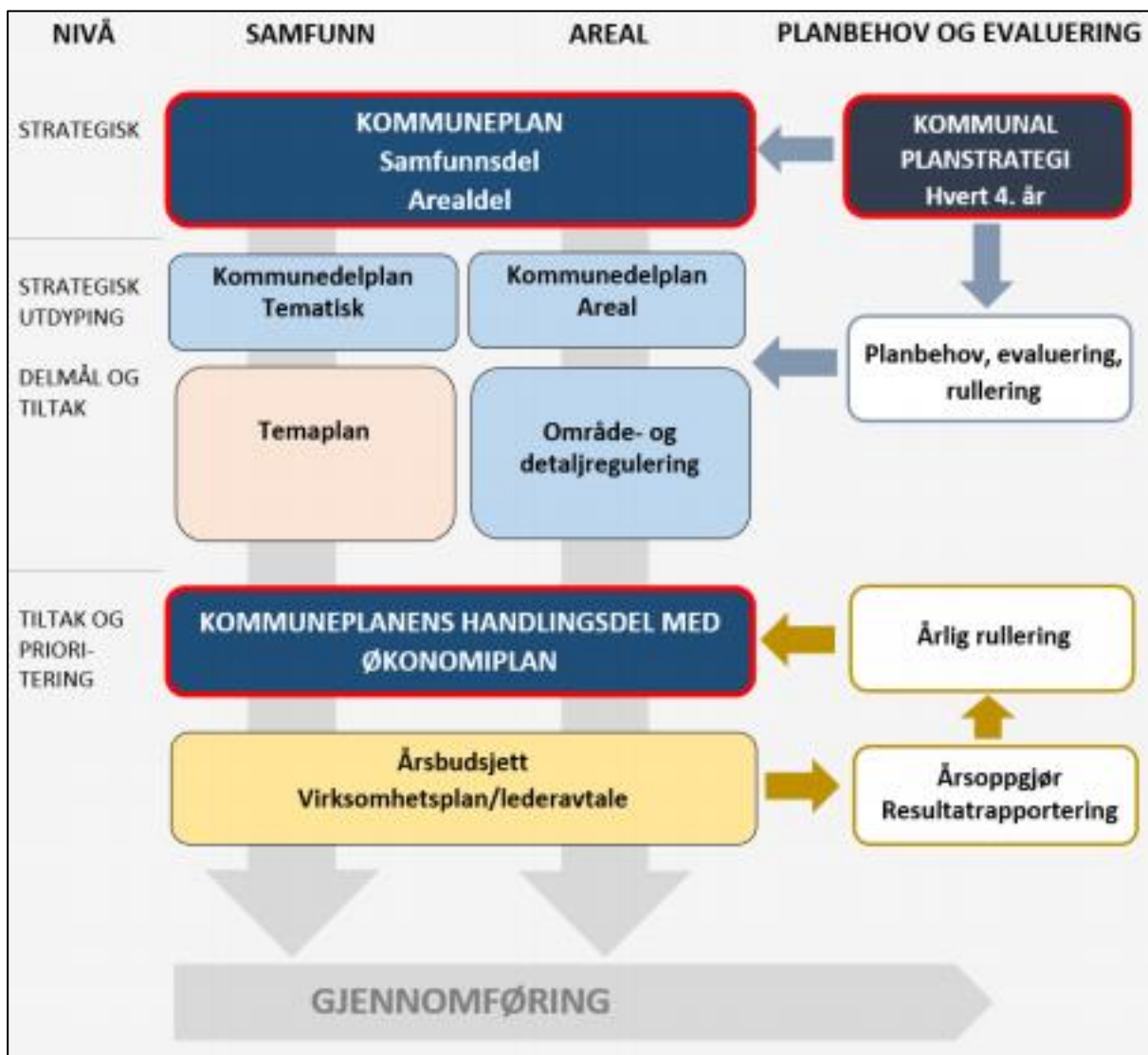
Kommuneplanen er kommunenes overordnede styringsdokument. Den gir rammer for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltning av arealressursene. Den definerer visjon og verdier, samt langsiktige mål og strategier. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Målsettinger og strategier fra samfunnsdelen konkretiseres gjennom arealdelen og kommunens handlingsdel. For Vennesla kommune er det budsjett- og økonomiplanen som utgjør handlingsdelen til kommuneplanen. Kommuneplanen ses i et 12-årig perspektiv.

Kommunedelplan er en betegnelse på en plan for et bestemt område, tema eller virksomhetsområde. Den skal angi mål og strategier bygget på de langsiktige målene angitt i kommuneplanen. Slike planer skal ha en handlingsdel som kan rulleres årlig. Det kan også utarbeides kommunedelplaner for arealbruk. En kommunedelplan om areal har samme juridiske virkning som en kommuneplan. Kommunedelplaner må følge plan- og bygningslovens krav om planprogram, medvirkning, høringsperiode og handlingsdel.

Både kommuneplanen og tematiske kommunedelplaner skal ha en **handlingsdel** som revideres årlig. Den skal angi hvordan planene skal følges opp de fire påfølgende årene, eller mer. Kommuneplanens handlingsdel (økonomiplanen) gir grunnlag for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Planer utenfor plan- og bygningsloven kan også ha handlingsdeler.

Reguleringsplan er et detaljert arealplankart med bestemmelser for bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser. Reguleringsplan kan utformes som områderegulering eller detaljregulering. Områderegulering er kommunens planredskap for områdevis avklaringer av arealbruken, mens detaljregulering er en detaljert reguleringsplan som legger til rette for konkret gjennomføring av tiltak.

Fag- og temaplaner er utarbeidet for å ivareta et bestemt fagområde eller tema. De skal beskrive utfordringene på det aktuelle feltet, angi mål og definere strategier for å nå målene. Plansystemet gir i dag ikke klare føringer på når kommunedelplan bør velges framfor fag- og temaplaner. Kommuner utarbeider planer for å ivareta forvaltningen av sine ansvarsområder. Flere slike planer er lovpålagte, mens andre utarbeides for å sikre juridisk hjemmel i forvaltningen. Mange oppstår også på grunn av politiske eller administrative behov.

Figur 1. Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet (fra KS og Asplan Viak).

3. Overordnede føringer

3.1 Nasjonale føringer

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

Regjeringen legger i [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#) vekt på fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn.
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning.
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn.
- Å skape et trygt samfunn for alle.

Forventningene ble fastsatt i god tid før fylkes- og kommunevalgene for at de kunne legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med henholdsvis regionale og kommunale planstrategier i 2016.

De nasjonale forventningene har særlig fokus på transport, næringsutvikling og effektive planprosesser. De legger vekt på at fylkeskommuner og kommuner skal legge til rette for vekst og utvikling i kompakte og klart avgrensede by- og tettstedsområder gjennom regionale bolig-, areal- og transportplaner. Og de framhever viktigheten av gode planprosesser som inkluderer barn og unge og å bruke digitale verktøy i planleggingen.

Figur 2. FNs 17 bærekraftsmål

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Andre viktige nasjonale føringer er:

Stortingsmeldinger og statlige planretningslinjer
Meld. St. 18 (2016-2017). Bærekraftige byar og sterke distrikt
Meld. St. 41 (2016-2017). Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i EU-sam.
Meld. St. 21 (2011-2012). Norsk klimapolitikk, og Klimaforliket 2012
Meld. St. 33 (2016-2017). Nasjonal transportplan 2018-2029
Meld. St. 15 (2017-2018). «Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre»
Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldingen: gode liv et godt lokalsamfunn
Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging
Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag
Handlingsplan for fysisk aktivitet

3.2 Regionale føringer

Regional planstrategi for Agder 2020-2024.

Regional planmyndighet (fylkestinget) skal minst én gang hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Regional planstrategi skal angi hvilke planer og strategier som skal utarbeides eller endres i løpet av valgperioden. Fylkesutvalget vedtok den 28. januar 2020 å sende forslag til Regional planstrategi for Agder 2020-2024 på høring. Det legges opp til sluttbehandling av planstrategien i fylkestinget 20. oktober 2020.

Regionale planer

[Regionplan Agder 2030](#) er Agder-regionens viktigste overordnede dokument for regional utvikling. Hovedmålet er «å utvikle Agder til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår».

Regionplanen har fem hovedsatsingsområder:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter.
- Verdiskaping og bærekraft.
- Utdanning og kompetanse.
- Transport og kommunikasjon.
- Kultur.

De gjennomgående perspektivene er:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser.
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold.
- Klima og miljø.

Andre viktige regionale føringer er blant annet:

Regionale planer og strategier	Vedtatt
Klimaveikart Agder	2018
Veikart for bedre levekår	2019
Fylkesdelplan for senterstruktur og lokalisering av handel og tjenester	2003
Regional plan for samferdsel- Vest-Agder 2015 – 2020	2015
Regional transportplan Agder 2015-2027	2015
Handlingsplan for trafikksikkerhet i Agder 2020-2024	2020
Strategi for trafikksikkerhet i Agder 2018-2029	2018
Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder 2016-2021	2015
Regionalplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2020	2013
Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025	2018
Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2027 -LIM	2014
Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping 2015-2030	2015
Internasjonal strategi for Agder	2012
Strategi for forskning, utvikling og innovasjon i Agder 2015-2030	2015
Kompetansestrategi Agder 2030	2018
Landbruksstrategi for Agder - verdiskaping	2019
Regional plan for Kristiansandsregionen (revidert plan høsten 2020)	2011
Risiko og sårbarhetsanalyse for Agder – ROS Agder (Fylkesmannen)	2017

Regional planstrategi for Agder 2020-2024 er under utarbeidelse. Det er også et utstrakt regionalt samarbeid knyttet til regionens samferdselsutfordringer, hvor påvirkning på Nasjonal transportplan (NTP), Bymiljøpakke og Konseptvalgutredninger (KVU) er de viktigste sakene.

3.3 Interkommunalt/regionalt samarbeid

Den kommunale planstrategien er også en arena for å avklare behov og planoppgaver som best kan løses gjennom interkommunalt og regionalt samarbeid. Dette kan gjelde både innenfor samfunnsplanlegging, arealplanlegging og tjenesteyting.

Sentrale plandokument i regionen er:

- Regional plan for Kristiansandsregionen 2019-2050 (ATP-planen)
 - ATP-planen er en retningsgivende areal- og transportplan for Kristiansandsregionen; Lillesand, Kristiansand, Birkenes, Vennesla og Iveland. ATP-planen (2011-2050) ble vedtatt i juni 2011. Revisjon av planen har pågått i 2018 og 2019. Forslag til revidert Regional plan for Kristiansandsregionen 2019-2050 ble lagt frem for Agder fylkesting i desember 2019, hvor fylkestinget vedtok utsettelse. Planen vil legges frem for endelig behandling i løpet av 2020. Planen er en overordnet arealplan for kommunene i Kristiansandsregionen. Planen er retningsgivende for kommunenes planlegging og skal legge til rette for bærekraftig utvikling og balansert vekst i hele regionen. Målsettingen med revideringen har først og fremst vært å oppdatere planen slik at den legger til rette for at regionen kan nå den overordnede målsettingen om nullvekst for personbiltrafikken. Fokus har vært å legge til rette for en arealbruk som reduserer transportbehovet.

- Felles klimaplan for Knutepunkt Sørlandet.
 - Utgår for Vennesla da den erstattes av en egen plan for kommunen.
- Strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen.

I tillegg foreligger det en samarbeidsavtale mellom fylkeskommunen og Vennesla kommune som har virkning på regionalt samarbeid.

3.4 Interkommunale selskaper

Vennesla kommune er deleier i en rekke interkommunale selskap. De interkommunale selskapene har utviklet strategier og planer som er vedtatt i kommunestyret i den enkelte eierkommune. Disse planer og strategier omtales normalt ikke i planstrategien.

4. Utviklingstrekk og utfordringer for Vennesla

4.1 Folkehelsearbeidet og kommunal planstrategi

Folkehelseloven § 5 sier at kommunen skal ha en nødvendig og skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, samt de negative og positive faktorer som påvirker helsetilstanden. Videre sier folkehelseloven § 6 at denne oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med planstrategi, og at en beskrivelse av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i selve strategidokumentet.

Som grunnlag for arbeidet med planstrategien er det utarbeidet et oversiktsnotat over kommunens utfordringsbilde. Helsetilstanden i befolkningen er innarbeidet som en del av kommunens utfordringsbilde (det vises til rapport av utfordringsbildet i vedlegg 2).

4.2 Hovedutfordringer satt i kommuneplanens samfunnsdel

- **Levekår:**
 - Likeverd/likestilling/kompetanse/utdanning/oppvekstvilkår/Folkehelse.
- **Utvikling:**
 - Befolknings-/næringsutvikling.

4.3 Kommunens fokusområder i kommuneplanens handlingsdel

- Utfordring 1: **Klima.**
 - Klimautslippene må ned med minst 45 prosent innen 2030.
- Utfordring 2: **Utenforskap.**
 - Nesten 30 prosent av den yrkesaktive befolkning står utenfor skole og arbeidsliv.
- Utfordring 3: **Demografi.**
 - Fram mot 2040 blir det 90 prosent flere over 67 år.

4.4 Vennesla i det globale utfordringsbilde

Det globale utfordringsbildet vil påvirke Vennesla-samfunnet mer og mer i årene som kommer. Vårt konsum reduserer jordens evne til å levere økosystemtjenester. Konsumet må reduseres raskt og produksjonsprosesser må forbedres. Overskridelsene er globalt sett så store at effektene vil ramme, også Vennesla-samfunnet. Covid-19 er ett eksempel på en varslet effekt. Det er nå mange varslede økologiske effekter.

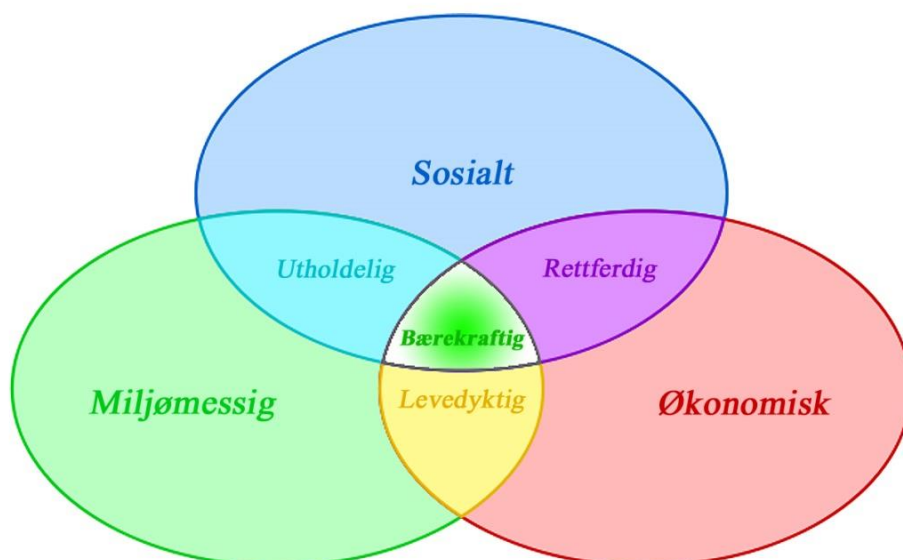
Vår samfunnsmodell bygger på konsumvekst. Hverken økologiske eller sosiale omkostninger har vært tilstrekkelig vektlagt. Også for Vennesla er den mest markante utfordringen derfor å endre vårt konsum og forbedre produksjonsprosesser samtidig som vi tar vare på et trygt og godt lokalsamfunn.

Det er de irreversible økologiske og globale konsekvensene som er de mest alvorlige. Disse vil gi varig svekkelse av jordklodens evne til å levere økosystemtjenester. Ifølge FN blir vi i overkant av 11 milliarder mennesker innen år 2100. Vårt konsum må derfor reduseres til et nivå kloden tåler samtidig som ressursene må deles på flere mennesker. Fra 1990 til 2015 økte gjennomsnittlig konsum med 77 % i Norge. Norge er på den globale konsumtoppen. Skal vi klare å opprettholde jordens evne til å levere økosystemtjenester, må vi redusere effektene av vårt konsum kraftig i forhold til 1990 nivå.

De største globale utfordringene er knyttet til:

- Tap av naturareal, ressurser og arter.
- Endring av jordens klima.
- Forurensning av luft, jord og vann.

De økologiske utfordringene henger sammen. Vi kan ikke møte klimautfordringen ved å ødelegge mer natur, og vi kan ikke møte naturutfordringen med tiltak som innebærer økt forurensning. Samtidig vil knapphet og større konkurranse gi økt fare for sosiale forskjeller, sosial uro og økonomisk risiko. Covid-19 demonstrerer sammenhenger mellom økologisk-, sosial- og økonomisk dimensjon i bærekrafts-begrepet.

Figur 3. Oversikt over bærekraftig utvikling

4.5 Lokalt utfordringsbilde

Kommunen har et helhetlig ansvar for lokal samfunnsutvikling. Kommunen er innbyggernes plattform for å forvalte fellesskapets interesser fra vugge til grav. Oppgavene nå er å prioritere planer og tiltak som ivaretar menneskelige behov på kort og lang sikt og innenfor disponible rammer.

Regjeringens forventningsdokument og Regionplan Agder 2030 bygger på FNs bærekraftsmål. Det er etablert ett stort sett med måleparametere opp mot disse målene. Målene har innbyrdes sammenheng, og kan sammenfattes i tre dimensjoner – den økologiske-, sosiale- og den økonomiske. Rapporten *Utfordringsbildet* er basert på gjennomgang av statistikk, prognoser og litteratur. Rapporten følger som eget vedlegg (vedlegg 2).

Vennesla og Norge scorer høyt på parametere som måler grunnleggende menneskelige behov og velstand. I forhold til det globale bildet er vår utfordring først og fremst å redusere vårt konsum og endre produksjonsprosessene i mer bærekraftig retning. De direkte effektene av krisene rammer i mindre grad oss selv enn de rammer andre. Dette skyldes at store deler av vårt konsum er basert på import samtidig som de negative økologiske effektene er forventet å bli betydelig større på andre kontinenter, hvorav mange land med et lavt velstandsnivå. Covid-19 pandemien er et eksempel på hvordan det oppstår indirekte effekter av mange kriser. Håndtering av disse krisene vil forutsette kollektive handlinger basert på felles forståelse av globale sammenhenger.

Økologiske kriser vil ramme sosial- og økonomisk bærekraft. Som i de fleste sammenhenger vil vi oppnå mest ved å forebygge, dvs. redusere risikoen for at økologiske kriser oppstår.

Når det gjelder *sosial bærekraft*, stiller Folkehelseloven § 5 som nevnt krav om at kommunen skal ha en skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen. I rapporten *Utfordringsbildet* er folkehelse integrert i kapittel 4 - Sosial bærekraft. I tillegg følger Folkehelseprofil for Vennesla utarbeidet av Folkehelseinstituttet som eget vedlegg i rapporten.

Det er de menneskelige behov som står i sentrum for begrepene sosial bærekraft og folkehelse. Innenfor rammene av økologisk- og økonomisk bærekraft er det et mål å motvirke sosiale forskjeller og ta vare på det enkelte individs mulighet for utvikling, deltakelse og trivsel. Folkehelseperspektivet omfatter menneskelige behov fra vugge til grav. Vennesla og Norge ligger på verdenstoppen i velstand. Vi tar grunnleggende menneskerettigheter, rettsstat, folkedemokrati og de fleste materielle basisbehov som gitte forutsetninger. Folkehelseperspektivet har likevel hatt høy oppmerksomhet i kommunens planarbeid og tjenesteyting. Dette skyldes at Vennesla og også Agder har ligget noen under landsgjennomsnittet på flere parametere.

Til tross for høy vedvarende oppmerksomhet og innsats, øker de sosiale ulikhetene i Vennesla. For mange faller ut av utdanningsløp og arbeidsliv i en situasjon hvor forsørgerbyrden i årene fremover vil øke. Statistikk viser klar sammenheng mellom helse og sosioøkonomiske forhold. Sosiokulturelle særtrekk ved lokalsamfunnet bidrar til å forklare status. Mye tyder på at globale utviklingstrekk forsterker sosial ulikhet. Det kanskje mest markante

utviklingstrekket er likevel økt risiko. Samfunnets evne til å opprettholde høy sosial bærekraft vil bli utfordret som konsekvens av sammenhengene mellom økologisk-, sosial- og økonomisk risiko.

Økonomisk bærekraft handler om å sikre trygghet for mennesker og samfunn, og uten å svekke grunnlaget for kommende generasjoner. Vennesla kan som resten av landet se tilbake på sammenhengende økonomisk vekst gjennom de siste 100 år. Også når det gjelder økonomisk bærekraft, er det viktig å se oss selv i en global skala. Vi topper det meste av internasjonale økonomiske statistikker, og Norge har bygget opp betydelige kapitalreserver. I særdeleshet de siste 30 årene. Vi har imidlertid en åpen økonomi med økende andel av vår kapitalreserve bundet i globalt eierskap. Vi er derfor eksponert for global finansiell risiko.

Næringsmangfold styrker økonomisk stabilitet. Kommunen er i positiv utvikling etter å ha vært preget av relativt få men store industrivirksomheter. Vennesla har en betydelig arbeidskraftreserve i arbeidsfør alder og vil ha mye økonomisk å hente på å øke sysselsettingsandelen for å motvirke effektene av økt forsørgerbyrde i årene som kommer.

Internasjonale prognoser indikerer økt økonomisk risiko og økonomisk nedgang som konsekvens av økologiske kriser. Situasjonen vil ramme Vennesla-samfunnet. Vi vil bli utfordret til endring og tilpasning. Vi har et av verdens beste utgangspunkt for å møte disse utfordringene. Høy kompetanse, tilgang til fossilfri energi og nasjonale økonomiske reserver er blant våre viktigste fortrinn. Omstilling til bærekraftige produksjonsprosesser vil bli et av de viktigste fundamentene for å kunne opprettholde økonomisk bærekraft. Opprettholdelse av næringsmangfold med høy sysselsetting vil stå enda mer sentral for å kunne opprettholde offentlig evne til tjenesteyting. For offentlig forvaltning vil det være viktig å avpasse tjenestevolum til økonomi med fokus på kvalitet.

Oppsummert vil kommunens utfordringsbilde være:

Økologisk bærekraft.

- Vårt materielle fotavtrykk må stabiliseres.
- Varer, tjenester og produksjonsprosesser må endres for å minimalisere økologisk risiko.
- Klimautslippene må ned med 45 prosent innen 2030.

Sosial bærekraft.

- Fokus på utenforskap (deltakelse) må opprettholdes.
- Forsørgerbyrden vil øke frem mot 2040.
- Offentlig evne til å understøtte menneskelige behov vil bli svekket.

Økonomisk bærekraft

- Næringsmangfold basert på bærekraftige produksjonsprosesser vil stå sentralt for å opprettholde økonomisk og sosial bærekraft.
- Høy kompetanse og deltakelse i arbeidsliv vil bli viktigere.
- Beredskap, risikohåndtering og rask tilpasning vil forutsette mer langsiktig økonomisk planlegging.

5.Vurdering og prioritering av planbehovet

5.1 Kriterier for prioritering av planoppgaver

Til valg for prioritering av planoppgavene i perioden legges en av følgende kriterier til grunn:

- Bidrar til å løse hovedutfordringer for Vennesla kommune.
- Være av strategisk viktig betydning for å nå overordnede mål i kommuneplanen.
- Være lovpålagt og/eller sterkt fremtredende i nasjonale forventninger.

Flere av planene er planer etter plan- og bygningsloven, og vil følge lovens krav om medvirkning, planprogram og høring/offentlig ettersyn med mer. For planer som ikke omfattes av saksbehandlingsreglene i loven, dvs. for tema- og fagplaner, vil disse også ofte omfatte medvirkning for å sikre gode og forankrede planer.

5.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel (2018-2030) ble revidert og vedtatt av kommunestyret 11. oktober 2018.

Kommuneplanens samfunnsdel er en langsiktig plan, med bred samfunnsmessig tilnærming, som konkretiserer politiske mål, strategier og visjon for utviklingen av Vennesla kommune. Planen trekker opp visjon og mål for kommunen både som samfunn, som myndighet og som tjenesteyter. Den peker på behov på ulike samfunnsområder og sier noe om hvordan behovene kan dekkes, og den legger grunnlag for viktige prioriteringer og bruk av virkemidler. Planen tar utgangspunkt i de viktige hovedutfordringene vi står overfor med levekår og utvikling.

Kommunal planstrategi skal vurdere behovet for rullering av hele eller deler av gjeldende kommuneplan (arealdelen og samfunnsdelen), behov for eventuelle nye arealplaner i valgperioden, samt revidering eller oppheving av eksisterende planer.

Kommuneplanen for Vennesla skal gjelde i perioden fram til 2030. I og med at kommuneplanen er såpass ny, samt at dens hovedmål er å ivareta kommunens hovedutfordringer, vil det i denne valgperioden normalt ikke være behov for en revisjon av samfunnsdelen. Men for å ha en oppdatert samfunnsdel i tråd med kommunens utfordringsbilde og FNs bærekraftsmål, kan det etter hvert være hensiktsmessig med en revisjon av planen. Det er i tillegg behov for å utarbeide en arealstrategi. En arealstrategi vil danne grunnlag for planprogrammet for en ny arealdel, og vil samtidig sikre politisk forankring av overordnet arealpolitikk for en helhetlig og langsiktig forvaltning av kommunens arealer. Strategien bør drøftes og fastsettes i samfunnsdelen av kommuneplanen.

Konklusjon vedrørende ny revisjon av kommuneplanens samfunnsdel:

- Samfunnsdelen revideres i siste del av kommunestyreperioden.

5.3 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel (2018-2030) ble revidert og vedtatt av kommunestyret 25. april 2019.

Arealdelen til kommuneplanen består av en planbeskrivelse, planbestemmelser med retningslinjer, konsekvensutredning av nye utbyggingsområder og kommuneplankart.

Kommuneplanens arealdel er en arealplan for hele kommunen. Den viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk for perioden fram til 2030. Den skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

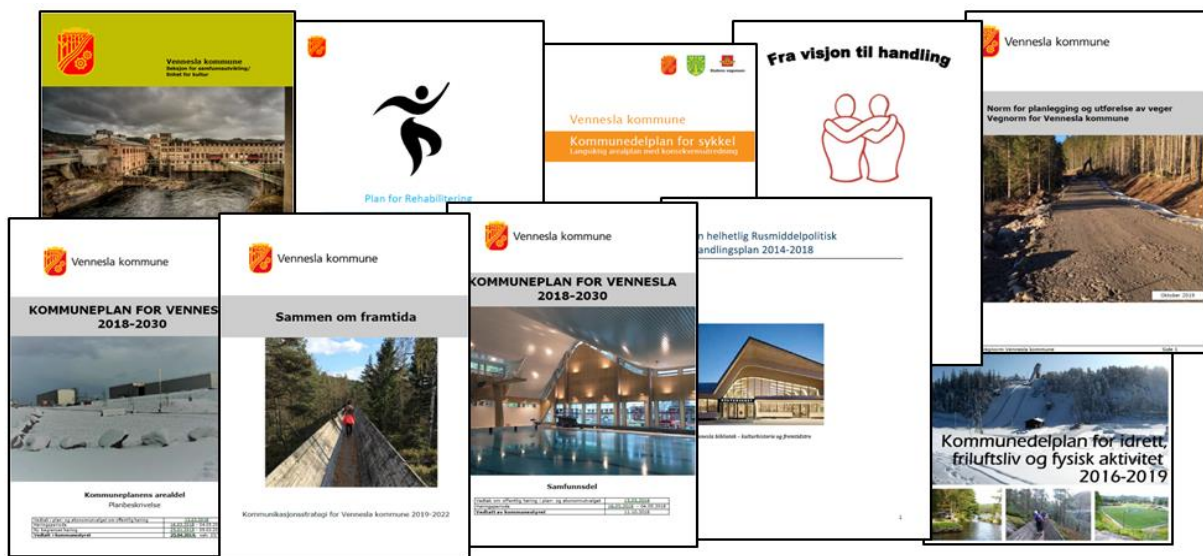
Plankart og planbestemmelser er juridisk bindende, gir rammer for kommunedelplaner og reguleringsplaner og er bindende for alle nye tiltak nevnt i plan og bygningslovens § 1-6, jfr. § 20-1 første ledd bokstav a til m. Gjeldene reguleringsplaner gjelder foran kommuneplanens arealdel.

Da arealdelen ble vedtatt hadde den et ledig areal til boligbebyggelse til å kunne dekke ca. 4000 nye innbyggere. Det skulle tilsi at det er mer enn nok byggeområder i planperioden.

Kommunen ser at det likevel kan være et behov for en gjennomgang av arealbruken og planbestemmelser. Det er ønskelig at arbeidet med kommuneplanens arealdel starter opp når det foreligger en revidert samfunnsdel med arealstrategi. I perioden fram til oppstart ønsker rådmannen å gjøre en intern vurdering av planbestemmelsene.

Konklusjon vedrørende ny revisjon av kommuneplanens arealdel:

- Arealdelen revideres i etterkant av samfunnsdelen (neste planperiode). Men i henhold til politisk vedtak skal det tas en forenklet revisjon av LNF for spredt boligbebyggelse i denne perioden.

Figur 4. Kommunale plandokumenter

6. Prioriterte planoppgaver 2020-2023

6.1 Nye planer/planer til revisjon i planstrategiperioden.

Planoversikt	Eksisterende plan		Revisjon/ny plan				MERKNAD
	VED-TATT	GJELDER TIL	OPPSTART (O) VEDTAK (V)				
			2020	2021	2022	2023	
Samfunnsutvikling							
<i>Overordna planer</i>							
Kommunal planstrategi.	2016	2019	O/V				Revisjon for perioden 2020-2023.
Kommuneplanens samfunnsdel, inkl. arealstrategi.	2018	2030			O	V	Revisjon/oppdatering.
Kommuneplanens arealdel.	2019	2030		O/V			Tas en forenklet revisjon for mulighet til å øke antall boliger innenfor områder med LNF for spredt boligbebyggelse.
Kommuneplanens arealdel.	2019	2030				O	Tas en gjennomgang av arealbehov og planbestemmelser.
Kommunedelplan for klima.	Ny		O/V				Påbegynt med vedtatt planprogram. Erstatte Klimaplan for Kristiansandsregionen av 2009.
Kommunedelplan for idrett og friluftsliv.	2016	2019	O	V			Revisjon.
<i>Reguleringsplaner</i>							
			2020	2021	2022	2023	
Områderegulering for Moseidmoen.	Eldre plan		V				Påbegynt med planforslag til høring.
Områderegulering for Moseidjord.	Ny		V				Påbegynt forrige planperiode. Utbygger dekker kostnader til planarbeidet.
Områderegulering for Vennesla sentrum sør.	Eldre plan			V			Revidering av eksisterende sentrumsplan. Påbegynt med vedtatt planprogram.
Områderegulering for Skarpengland.	2017			O/V			Ferdigstilt forrige planperiode. Behov for revisjon av del av planen som omfatter sentrumsområdet, for å gjøre gjennomføring av nye tiltak noe lettere.
Områderegulering for Hunsfos Næringspark.	Ny		V				Påbegynt med vedtatt planprogram. Utbygger dekker kostnader til

							planarbeidet.
Områderegulering for energiforedlende virksomhet - Støleheia.	Ny		O	V			Er meldt oppstart av planarbeid i samarbeid med Kristiansand kommune.
Områderegulering for energiforedlende virksomhet - Otra, Grovane.	Ny		O	V			Forutsetter at utbygger dekker kostnader til planarbeidet.
Områderegulering for Smååsane Nord (Moseidheia).	Ny			O		V	Forutsetter at utbygger dekker kostnader til planarbeidet.
Detaljregulering for flerbrukshall Moseidmoen.	Ny		V				Er startet opp.
Detaljregulering g/s vei Veråsvegen.	Ny			V			Er startet opp.
Detaljregulering for g/s vei fra rv. 9 til Skarpengland skole.	Ny			V			Er startet opp.
Detaljregulering for Høgevollan (næringsformål).	Ny			O	V		Starte utsjekk grunnundersøkelser.
Detaljregulering strandsti Venneslafjorden, trinn 2.	Ny			O	V		
Andre planer							
			2020	2021	2022	2023	
Hovedplan for vann.	2015	2023				O/V	Revisjon.
Hovedplan for avløp.	2018	2023				O/V	Revisjon.
Trafikksikkerhetsplan.	2014	2026	O	V			Revisjon av handlingsdelen.
Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse.	2017		O	V			Revisjon.
Overordnet beredskapsplan.	2020					O	Revideres jevnlig og minimum en gang/år. Politisk sak hvert 4. år.
Strategisk næringsplan.	2015		O	V			Gjelder kommunal handlingsdel.
Eierskapsmelding.	2012		O/V				Revisjon.
Helse og omsorg							
			2020	2021	2022	2023	
Plan for helse- og omsorgstjenesten.	2014	2030		V			Revisjon. Flere planer vil inngå med bl.a. plan for hab. og rehab., forebygging av vold mot voksne og eldre innen helse og omsorgstjenestene.
Boligpolitisk handlingsplan.	2015		V				Revisjon.
Ruspolitisk handlingsplan.	2014	2018	V				Revisjon.
Frivilligpolitikk/frivillig melding.	Ny		V				Er startet opp.

Oppvekst		2020	2021	2022	2023	
Flykningplan.	2017		O/V			
Mitt ansvar - vårt ansvar.	2018		O/V			Handlingsplan for et trygt og godt skolemiljø.
Veileder og plan for SLT arbeid.	2019	2020	O	V		Samordning av lokale tiltak mot rus og kriminalitet.
Handlingsplan mot hatkriminalitet, radikalisering og voldelig ekstremisme.	Ny		O	V		Skal gjelde i perioden 2021-2024.
Organisasjon		2020	2021	2022	2023	
Digitaliseringsstrategi.	2015	2018	O/V			Revisjon.
Økonomi		2020	2021	2022	2023	
Budsjett.	Årlig		V	V	V	V
Økonomi- og handlingsplan.	Årlig		V	V	V	V
Interkommunale planer		2020	2021	2022	2023	
Avfallsplan Avfall Sør.	2017	2020	V			Under behandling for 2021-2024.

Vedlegg

1. Innmeldte/aktuelle planer – ikke prioritert
2. Oversikt over gjeldende planer uten revisjonsbehov
3. Oversikt over diverse normer/strategier/etc.

Vedlegg 1. Innmeldte planer – ikke prioritert

Planer	Kommentar
Områderegulering for sentrum øst.	Eventuelt en ny plan, men prioriteres ikke i perioden.
Områderegulering for fv 405 og tilknytning til bolig-områdene fra Vikeland til sentrum.	Lå inne i forrige planstrategi, men prioriteres ikke i perioden. Det vises til trafikksikkerhetsplanen.
Detaljregulering for g/s-vei fv. 454 Engeland - Skarpengland skole.	Er startet opp, men videre planlegging avventer til det foreligger midler til tiltaket.
Detaljregulering for bro Skolevegen/jernbanen.	Lå inne i forrige planstrategi, men prioriteres ikke i perioden.
Strøksanalyse for eksisterende boligfelt.	Prioriteres ikke i perioden.

Vedlegg 2. Oversikt over gjeldende planer uten revisjonsbehov

Planer	Kommentar
Kommunedelplan for sykkel.	Vedtatt 2014
Områderegulering for Sentrum Nord.	Vedtatt 2018
Områderegulering for Sandripheia fritidspark.	Vedtatt 2017
Områderegulering for Støleheia.	Vedtatt 2016
Kulturminneplan.	Vedtatt 2017
Strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen.	Vedtatt 2014
Plan for overganger for barn og unge.	Utarbeidet 2020
Kunnskap og handlingsplan om vold og overgrep i nære relasjoner. Handlekraftige voksne-trygge barn.	Vedtatt 2019. Gjelder i perioden 2019-2022.

Vedlegg 3. Oversikt over diverse normer/strategier/etc.

Plantype	Kommentar
Vegnorm	Vedtatt 2019.
VA-norm (vann og avløp).	Generell del er vedtatt 2019. Spesiell del er ikke ferdigstilt.
Lokal forskrift om vann- og avløpsgebyrer.	Vedtatt 2004. Er under revisjon. Antas ferdig 2021.
Standard abonnementsvilkår for vann og avløp inkl. tilleggsbestemmelser.	Vedtatt 2018. Tilleggsbestemmelsene vurderes revidert i 2020 med vedtak 2021.
Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand og Vennesla kommuner.	Vedtatt 2017. Er under revisjon. Antas ferdig 2021.
Forvaltningsplan statlig sikrede friluftsområder.	Gjelder 2019-2023. Godkjennes av Fylkesmannen.
Avfallsteknisk norm (Avfall sør).	Vedtatt av kommunestyret 2017.
Oversiktsdokument for folkehelse.	Inkluderes nå i kommunens utfordringsbilde.
Kommunale målsetninger for hjorteviltbestandene.	Vedtatt 2013. Antas revidert i 2022/2023.

Kommunikasjonsstrategi 2019-2022.	Revideres i slutten av kommunestyreperioden.
Delegasjonsreglement.	Vedtatt 2015. Antas revidert i kommunestyreperioden.
Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevilling 2016-2020.	Under revisjon for 2020-2024.
Norm for utomhusanlegg.	Ny norm som bør utarbeides i kommunestyreperioden.